

DOZVÍTE SE

NOVINKY Z EVVO

Havran, vrána, krkavec - jak se v nich vyznat?

Vědci z Brna chtějí využít k vyčištění oceánu sinice požírající plasty

Použité krabice nemusí skončit v kontejnerech, řada obchodů je znovu využije

NOVINKY

Další těžba v lomu Zárubka na Chrudimsku

Zájem Čechů o dotace na OZE je letos rekordní

Havran, vrána, krkavec - jak se v nich vyznat?
Česká společnost ornitologická přináší návod.

Krkavcovití (Corvidae) jsou zajímavou ptačí čeledí, která se vyznačuje vysokou inteligencí a také tím, že dokáže napodobovat různé zvuky a hlasy včetně lidských.

Zajímavost č.1: krkavec velký je největší pěvec ČR. Je chráněný zákonem jako ohrožený.

Zajímavost č. 2: kavka obecná je chráněná zákonem jako silně ohrožená. Hnízdí v dutinách, ale také v budovách.

Zajímavost č. 3: vrána černá je rozšířená především na západě republiky, vrána šedá na východě republiky. Českem totiž prochází hranice jejich evropského rozšíření.

Zajímavost č. 4: sojka je jediným naším krkavcovitým ptákem, u kterého nedominuje tmavá barva.

Zajímavost č. 5: straka má u některých lidí špatnou pověst kvůli tomu, že v hnízdní době vybírá mládřata z hnízd. Je ale nutné dodat, že toto praktikuje i sojka či strakapoud velký a velký vliv na ptačí populaci (úbytek) zaznamenaný nebyl. Mimochodem, např. sýkory mají opravdu velké množství vajec/mládřat (kolem 10), aby se se ztrátami (jakýmikoliv) dokázaly vyrovnat.

Vědci z Brna chtějí využít k vyčištění oceánu sinice požírající plasty

Vědci z Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně (AF MENDELU) zkoumají, jak využít sinice požírající plasty k vyčištění oceánu zamořeného odpadkovými skvrnami. Skvrny jsou velké jako Austrálie. Představují ostrovy, přičemž dva se nacházejí Tichém oceánu, dva v Atlantském a jeden v Indickém, uvedl dnes v tiskové zprávě Ondřej Pěňčík z Ústavu chemie a biochemie AF MENDELU. Sinice jsou v oceánech přítomné v množství přibližně 100.000 buněk na mililitr vody. Právě díky jejich přirozenému a bohatému zastoupení se je odborníci rozhodli využít.

Odhozené plasty se vlivem proudění shlukují na jednom místě a vznikají pomyslné plastové ostrovy. „Zdrojem znečištění jsou vnitrozemské řeky, pobřežní oblasti, ale také rybáři, kteří odpad zahazují přímo do moře,“ uvedl Pěňčík.

Vědci se nyní soustředí na dva možné přístupy, jak plasty z vody odstranit. První z nich je založený na použití geneticky modifikovaných organismů. „Už poměrně dlouho se ví, že existují bakterie, které vylučují enzymy schopné rozkládat plastové polymery. Izolované byly například ze skládek odpadu. Problém je, že tyto bakterie ve vodním prostředí nežijí. Naopak tam ale žijí sinice,“ řekl Pěňčík.

Cílem vědců je proto přenést geny tohoto typu bakterií do sinic, které by pak byly schopné shodně vylučovat potřebný enzym z buněk a rozkládat tak plastové polymery na dílčí komponenty, až by ve vodě nezbylo prakticky nic. Legislativně je ale použití geneticky modifikovaného organismu problematické. Vědci se proto soustředili také na variantu využívající sinice v jejich přirozené podobě.

„Některé druhy sinic jsou charakteristické tím, že vytvářejí ohromně silné slizové vrstvy. To má zajímavý aplikační potenciál díky tomu, že by takto mohly vychytávat nejenom mikroplasty, ale i ostatní kontaminanty z vody, například různé mikročástice a nanočástice,“ řekl Pěňčík. Slizové vrstvy sinic by se mohly používat přímo v čističkách odpadních vod, kde by odpad protékal přes bioreaktor.

„Ukazuje se, že zdrojem až 80 procent plastového odpadu v oceánech jsou suchozemské řeky. Kdyby se zlepšil management čističek odpadních vod, především v zemích třetího světa, dala by se situace výrazně zlepšit,“ upozornil Pěňčík. Podle něj je navíc technologie cenově dostupná, protože organismy se pěstují snadno. Aplikace v rozvojových zemích by tak neměla být problematická. Podle Pěňčíka se z dosavadních měření jeví technologie slibně, protože sinice vytvářejí chumly a voda je prakticky čistá. Zatímco technologii bez geneticky modifikovaných organismů považují vědci za prevenci, přímo ve skvrnách by museli využít technologie modifikovaných sinic se schopností požírat plast rovnou ve vodě.

Použité krabice nemusí skončit v kontejnerech, řada obchodů je znovu využije

Kartonové krabice od zakoupeného zboží z kamenných i internetových obchodů nemusí skončit jako odpad v modrých kontejnerech na papír. Řada menších e-shopů a prodejců použité krabice a papírové tašky, případně bublinkové fólie či další výplně do krabic po dohodě odebírá a balí do nich své další zásilky. Firmy tak ušetří za drahé obaly, zároveň se sníží množství vytvořeného odpadu. Databázi zapojených e-shopů najdou zájemci na webu či v aplikaci Kamsnim.cz.

Všechny obalové materiály jsou podle autorů aplikace navrhovány tak, aby vydržely opakovanou manipulaci. Je proto škoda s nimi zacházet jako s jednorázovým odpadem. "Momentálně je v mapě 189 míst na krabice," sdělil Radek Janoušek ze spolku Uklid'me Česko, který aplikaci před dvěma lety spustil. Web nabízí vyhledání míst v okolí, kde se dá legálně, smysluplně a ekologicky odložit i další nepotřebné či nechtěné věci nebo odpady.

Aplikace poradí, kde se dají odevzdat prošlé léky, pneumatiky, vysloužilé elektrospotřebiče, baterie, světelné zdroje, objemný či stavební odpad, nebezpečné odpady i hliníkové kávové kapsle. Ukáže, kde v okolí ještě využijí nepotřebné, ale stále funkční oblečení, hračky, knihy, CD a DVD, nábytek, sportovní vybavení či potřeby pro domácnost. Přináší postupně rozšiřovanou databázi sběrných dvorů, charitativních obchodů, nábytkových či potravinových bank, takzvaných re-use a recyklačních center nebo swapů pro výměnu nejen oblečení.

Všechny odpadky tak mohou podle iniciátorů skončit na správném místě, navíc znovupoužitelné věci najdou svůj druhý domov. Celkem mapa projektu obsahuje už téměř 120.000 takových míst po celé republice.

Další těžba v lomu Zárubka na Chrudimsku

Krajský úřad v Pardubicích vydal souhlasné stanovisko EIA k pokračování těžby v lomu Zárubka u Vrbatova Kostelce na Chrudimsku. Společnost Skanska může dotěžit zásoby v dobývacím prostoru (dle dokumentu na úřední desce hejtmantství).

Firma se snažila získat povolení k prodloužení těžby už v roce 2017. Záměr byl tehdy v procesu EIA, což je posouzení vlivu záměru na životní prostředí, ukončen vydáním nesouhlasného závazného stanoviska krajského úřadu. Skanska si proto nechala zpracovat novou dokumentaci. Proti pokračování provozu lomu se stavěly okolní obce. Oproti záměru z roku 2017 se o něco zmenšil rozsah dotčené plochy v dobývacím prostoru – z 14,06 hektaru na 13,06 hektaru.

Zájem Čechů o dotace na OZE je letos rekordní

Zájem o dotace na tepelná čerpadla a fotovoltaiku je v souvislosti s energetickou krizí a vysokými cenami v letošním roce rekordní. Stát na nich zatím za první tři čtvrtletí roku vyplatil dohromady více než 2,5 miliardy korun, což je půldruhé miliardy více než za celý loňský rok. O stovky procent narostl ve srovnání s loňskem i počet samotných žádostí, kterých stát letos dostal zatím zhruba 46.000. Vyplývá to z dat Státního fondu životního prostředí (SFŽP), který má dotační programy na starosti. Podle odborníků dotace za celý letošní rok dosáhnou proti loňsku čtyřnásobku.

17.-18.12.2022

Od 10⁰⁰ - 16⁰⁰ hodin

Vánoce se zvířátky

Co vás čeká?

Zavítejte k nám na stanici, kde na Vás čeká vánoční cukroví a zakoupit si zde můžete vánoční horké nápoje a upomínkové předměty, které jsou na podporu provozu naší záchranné stanice.

HARTECKÉ VÁNOCE

SOUTĚŽ O NEJHEZČÍ STROMEČEK PRO ŽÁKY ZŠ A MŠ

V RÁMCI ŠKOLY DĚTI VYROBÍ VÁNOČNÍ OZDOBY, KTERÝMI
OZDOBÍME STROMKY NA HARTECKÉ STEZCE

Od 3. 12. do 16. 12. 2022 bude na FB i na Hartecké stezce probíhat hlasování o nejhezčí vánoční stromeček.

17. 12. 2022 v 15.00 dojde na Hartecké stezce k vyhlášení nejhezčího stromku.

Do 20. 11. 2022 zašlete info
na e-mail info@scrb.org - účastníme se soutěže.

Do 1. 12. 2022 připravte ozdoby k vyzvednutí.

Žáci třídy nejhezčího stromečku vyhraji volnou vstupenku
na Harteckou stezku a celá třída výukový program dle výběru.

**STROMKY BUDOU VYSTAVENY NA HARTECKÉ STEZCE,
FOTOGRAFIE STROMKŮ NA FB.**

Společnost pro zachování a obnovu biodiverzity z.ú., Zahrada Harta a Hartecká stezka.

HARTECKÉ VÁNOCE PROBÍHAJÍ NA HARTECKÉ STEZCE

od 3. 12. do 22. 12. 2022

Vošticko 129, 566 01 Vysoké Mýto.

ZO ČSOP PODORLICKO ČESKÁ TŘEBOVÁ
pořádá

PŘEDNÁŠKU

geologa Jiřího Šury (VČM, UPce)

VODA A JEJÍ DIVY

Voda v atmosféře i na zemi. Vyprávění o tom, jakých podob voda nabývá, kudy putuje a co všechno dokáže. Doplněno fotografiemi autorovými.

KDY: čtvrtek 24. 11. 2022 v 17:00

KDE: Ekocentrum Podorlicko v České Třebové,
Podbranská ulice 959

Vstupné dobrovolné.

Podpořeno Městem Česká Třebová